

О.Я.Бабак , Г.Д. Фадєєнко, В.І. Молодан
ВИКЛАДАННЯ ІНТЕРНАТУРИ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ
МЕДИЦИНИ №1 ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

Харківський національний медичний університет

Кафедра внутрішньої медицини №1 та клінічної фармакології

Важливим етапом у підготовці лікарів за фахом внутрішні хвороби є їх навчання в інтернатурі. Основним завданням на цьому етапі є набуття знань, професійних умінь і навичок за кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста – терапевта. Тому цьому питанню приділяється значна увага на кафедрі внутрішньої медицини №1 та клінічної фармакології Харківського національного медичного університету. Викладання інтернатури на кафедрі було розпочато іще у 1967 році під керівництвом академіка Л.Т. Малої. Любов Трохимівна приймала безпосередню участь у підготовці робочих програм з інтернатури, особисто займалась проведенням лекційного курсу, організовувала конференції з інтернатури та здійснювала контроль підготовки лікарів-інтернів. Під її керівництвом були підготовлені методичні-посібники з методології викладання в інтернатурі за фахом внутрішні хвороби, вона виступала з доповідями на щорічних загальноінститутських науково-методичних конференціях, висвітлюючи нароби колективу кафедри з підготовки лікарів-інтернів.

В теперішній час робота з інтернами на кафедрі відбувається на основній її базі в інституті терапії ім. Л.Т.Малої НАН України (ІТАМНУ) частина практичних занять з ревматології та пульмонології проводиться у спеціалізованих відділеннях 28 та 13 міських лікарень.

Очолює роботу інтернів на кафедрі завідувач - професор О.Я.Бабак, він разом із професором кафедри Г.Д.Фадєєнко читає лекційний курс, доценти В.І.Молодан та С.А.Супрун проводять практичні та семінарські заняття. На кафедрі лікарі-інтерни мають свою окрему учбову кімнату, для лекцій використовується конференц зал ІТАМНУ. В учбовій кімнаті є

можливість працювати в мережі Інтернет, для підготовки до занять можна використовувати фонди бібліотеки ІТАМНУ де також є доступ до інтернету. Лікарі-інтерни згідно до графіку, затвердженому на кафедрі, працюють у всіх відділеннях клініки, це відділення реанімації і інтенсивної терапії, артеріальної гіпертензії, гастроентерології, ішемічної хвороби серця, а також у республіканському клініко-діагностичному центрі, крім того вони мають щомісячно 2 чергування одне з яких у відділенні реанімації і інтенсивної терапії. В клініці інтерни працюють у якості помічника-лікаря де їх наставниками є найбільш досвідчені лікарі серед яких завідувачі відділеннями та наукові співробітники. Можливості клініки ІТАМНУ дозволяють проводити обстеження хворих з використанням сучасної діагностичної апаратури (це біохімічні аналізатори, апарати УЗД останнього покоління, комп'ютерний томограф, відео ендоскопічне обладнання, апарати для спірографії, рН метрії та інш.), лікування здійснюється згідно до протоколів МОЗ та міжнародних стандартів надання медичної допомоги хворим з патологією внутрішніх органів. Таким чином лікарі-інтерни мають усі можливості знайомитись з найсучаснішими методами діагностики та лікування підчас проходження очного циклу інтернатури на кафедрі внутрішньої медицини №1 та клінічної фармакології.

Важливою складовою підготовки лікарів-інтернів є їх переорієнтація від накопичення теоретичних знань до вміння ці знання активно застосовувати в процесі практичної діяльності.

У зв'язку з цим співробітники кафедри постійно працюють над формуванням такого стилю викладання, суттю якого є активізація роботи лікаря-інтерна, розвиток клінічного мислення, мотивація необхідності оволодіння практичними навичками, здатності самостійно приймати рішення, вміння формулювати діагноз, представляти хворого на консультацію або на консиліум.

Покращенню підготовки лікарів-інтернів сприяє індивідуалізація проведення занять з врахуванням результатів тестування базового рівня

знань та визначення найбільш проблемних питань з внутрішньої медицини за результатами анкетування інтернів.

Особливістю лекційного курсу під час інтернатури є використання різноманітних форм організації лекцій у вигляді оглядової, інформаційної, проблемної, лекції–візуалізації, лекції-конференції та лекції-консультації. Покращенню ефективності проведення лекційного процесу сприяє використання сучасних мультимедійних технологій зокрема флеш-анімації. На кафедрі впроваджено різні форми практичних занять у вигляді клінічного розбору, з використанням віртуальних можливостей комп'ютерних технологій, з застосуванням комплексу «викладач-комп'ютер-викладач.»

На наш погляд цікавою і ефективною формою навчання лікарів-інтернів є участь у роботі Інтернет конференцій (наприклад «Проблеми інтерниста,» керівник проекту акад. РАМН В.Т. Івашкін, Москва), а також використання відео-лекцій терапевтичних форумів, конгресів, науково-практичних конференцій.

Вважаємо важливим формування у лікарів-інтернів здібності до продуктивної діяльності, розуміння необхідності індивідуалізації стратегії у окремого пацієнта. Для цього застосовується методика викладання, що включає детальний розбір клінічної ситуації конкретного хворого з його труднощами і помилками, постановкою діагнозу та призначенням лікування.

Одне з основних завдань викладача полягає в тому, щоб навчити обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз, скласти план обстеження, проводити диференційну діагностику і потім формулювати заключний діагноз, призначати лікування та програму реабілітації. Завдання інтерна - вміти оцінити тяжкість стану пацієнта, бачити особливості клінічного перебігу хвороби в її розвитку, розуміти, як впливають супутні захворювання на стан пацієнта, вміти формулювати діагноз і визначити подальшу лікарську тактику і правильний вибір медикаментозної терапії. Вся діяльність викладача, під час навчання лікарів-інтернів, повинна

виходити із положень доказової медицини (evidence-based medicine). При цьому формування клінічного мислення повинне базуватись виключно на даних систематичних оглядів, рандомізованих контрольованих досліджень, враховувати клінічні рекомендації і протоколи ведення хворих. Підсумком цього процесу повинно стати формування у інтерна розуміння, що саме ці джерела інформації є на сьогоднішній день найбільш достовірними і віддзеркалюють розвиток сучасної медичної науки та практики.

Важливим етапом у формуванні творчої особистості лікаря-інтерна є його участь у виконанні науково-дослідної роботи. Щорічно на кафедрі виконується від 2 до 4 науково-кваліфікаційних робіт на здобуття наукового ступеня магістр-медицини. Магістранти найбільш талановиті лікарі-інтерни, що пройшли за конкурсом до заочної магістратури. Теми їх наукових робіт обговорюються на засіданнях колективу кафедри, вони присвячені актуальним проблемам сучасної медицини і виконуються у рамках науково-дослідної роботи кафедри. Участь лікарів-інтернів у виконанні цих робіт дозволяє їм познайомитись з особливостями проведення дослідницької діяльності і сприяє більш глибокому розумінню патології внутрішніх органів та розумінню вибору стратегії лікування. До виконання наукової діяльності на кафедрі мають можливість залучатися всі охочі лікарі-інтерни. Під керівництвом викладачів, вони проводять обстеження хворих за темою роботи, аналізують архівні історії хвороби та узагальнюють отримані результати. Це підвищує їх зацікавленість та мотивацію під час навчання. Отримані у дослідженні результати доповідаються лікарями-інтернами на кафедральних науково-практичних конференціях, що є додатковою мотивацією їх професійного зростання та підвищення самооцінки.

На наш погляд важливою складовою ефективної підготовки лікарів-інтернів є їх участь у роботі науково-практичних конференцій, які проводяться щорічно на кафедрі, одна з цих конференцій це конференція

молодих вчених, де представляються кращі роботи виконані інтернами. Практична та наукова діяльність інтернів на кафедрі має досить значний рівень, свідченням цього є виступи лікарів-інтернів на засіданнях Харківського наукового медичного товариства(терапевтична та гастроентерологічна секції). Підсумком успішної науково-практичної діяльності інтернів кафедри є отримані дипломи, грамоти та призи за кращі наукові роботи та розробки виконані лікарями –інтернами на конкурсах молодих науковців України (Харків(2009,11pp). Івано-Франківськ(2011р), Луганськ(2008,10 pp), Полтава (2009р) та інш.).

Таким чином на сьогоднішній день на кафедрі внутрішньої медицини № 1 та клінічної фармакології успішно проводиться робота з лікарями інтернами за фахом «Внутрішні хвороби.» Цьому сприяють традиції закладені академіком Л.Т.Малою та подальший розвиток методології викладання в інтернатурі з урахуванням тенденцій розвитку сучасної медицини. Використання як традиційних так і інноваційних технологій викладання, тісний зв'язок колективу кафедри і колективу ІТАМНУ в рамках науково-виробничого об'єднання «Терапія».

Перелік використаної літератури

1. Гройсман А.Л. Медицинская психология: Лекции для врачей. М.: Магистр, 1998. 360с.
2. Кудрявая Н.В., Уколова Е.М., Смирнова Н.Б. и др. Педагогика в медицине. / под ред. Кудрявой Н.В. М.: Академия, 2006. 320с.
3. Линденбратен А.Л. Некоторые рассуждения о качестве медицинской помощи. // Проблемы стандартизации в здравоохранении. 2007. - №10. с.3-5.
- 4.Мухина С.А., Соловьева А.А. Сосременные инновационные технологи обучения . М.: «Гэотар-Медиа,» 2008. 360 с
- 5.Петров Є.Г., Радванская Л.Н., Шаронова Н.В. Современные технологи обучения в выстей школе. Харьков: Коллегиум, 2007. 172 с

6. Щепин О.П., Стародубов В.И., Линденбрaten А.Л., Галанова Г.И. Методологические основы и механизмы обеспечения качества медицинской помощи. М.: Медицина, 2002.